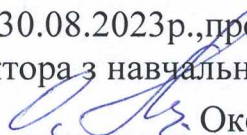


**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

Затверджено
методичною радою
ВСП «УТЕФК ДТЕУ»
30.08.2023р., протокол №1
Заступник директора з навчальної роботи

Оксана РАТІ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО РОЗРОБКИ СИЛАБУСУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ
У ВСП «УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ДТЕУ»**

Укладачі Методичних рекомендацій щодо розробки силабусу навчальної дисципліни за вибором здобувача освіти у ВСП «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»:

Оксана РАТІ – заступник директора з навчальної роботи

Тамара МУЛЕСА – методист коледжу

Ганна ДЕНЧИЛЯ-САКАЛЬ – завідувач відділення підприємництва та торгівлі

Валерія СМОЧКО – голова ц/к комісії фінансово-облікових дисциплін

Яна ДОБЕЙ – голова ради студентського самоврядування

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Методичні рекомендації щодо розробки силабусу навчальної дисципліни за вибором здобувача освіти (далі - Методичні рекомендації) визначають порядок розроблення, загальні рекомендації щодо структури, змісту структурних елементів, оформлення, а також регламентують процедуру затвердження та оновлення силабусу навчальної дисципліни у Відокремленому структурному підрозділі «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету» (далі - Коледж).

1.2. Методичні рекомендації розроблено відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу у ВСП «УТЕФК ДТЕУ».

1.3. Силабус розробляється для вибіркового компонента освітньо-професійної програми.

1.4. Об'єктом силабусу є вибіркова навчальна дисципліна. Суб'єктами силабусу є викладач та здобувачі фахової передвищої освіти.

1.5. Силабус дисципліни за вибором здобувача освіти - це документ, в якому в доступній формі та спрощено подано пояснення змісту навчальної дисципліни, формування відповідних компетентностей, досягнення результатів навчання та ін.

1.6. В ході ознайомлення з Силабусом вибіркової дисципліни, здобувач фахової передвищої освіти повинен отримати цілісне уявлення щодо доцільності обрання відповідної вибіркової компоненти, формуванню індивідуальної освітньої траєкторії, передумов та ходу вивчення навчальної дисципліни, що базується на принципах прозорості, об'єктивності, академічної доброчесності.

2. СТРУКТУРА СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

До силабусу рекомендовано включати:

- назва документу та навчальної дисципліни;
- галузь знань, спеціальність, назва освітньо-професійної програми за якою навчаються здобувачі освіти;
- рівень освіти здобувачів, які опановують навчальну дисципліну;
- статус навчальної дисципліни;
- курс, семестр;
- обсяг дисципліни (к-сть кредитів/ з-на к-сть годин);
- мова(и) викладання;
- предмет вивчення;
- чому потрібно вивчати (мета вивчення навчальної дисципліни);
- чому можна навчитися (результати навчання);
- як можна використовувати набуті знання та вміння(компетентності) ;
- зміст навчальної дисципліни (короткий перелік тем);
- передумови для вивчення навчальної дисципліни (за наявності);
- стратегія оцінювання результатів навчання;

- форма підсумкового контролю знань;
- рекомендовані джерела інформації;
- циклова комісія, за якою закріплена дисципліна;
- викладач (і), які здійснюють викладання;
- рік введення силабусу.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБКИ ЗМІСТУ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

3.1. Структурні складники силабусу:

3.1.1. *Назва документу та навчальної дисципліни (Силабус навчальної дисципліни « _____ »)* містить таку інформацію:

- повна назва документу з великої літери;
- повна назва навчальної дисципліни, яка зазначається без скорочень відповідно до переліку вибіркового дисциплін освітньо-професійної програми та навчального плану.

3.1.2. *Рівень освіти здобувачів.* Зазначається рівень фахової передвищої освіти, на якому реалізується навчальна дисципліна відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту».

3.1.3. *Спеціальності, галузь знань, назва освітньо-професійної програми* включає інформацію: код і найменування спеціальності(ей), шифр і назва галузі знань та назва освітньо-професійної програми. Якщо дисципліна читається для всіх спеціальностей і освітньо-професійних програм, то зазначити: «Для усіх здобувачів фахової передвищої освіти ВСП «УТЕФК ДТЕУ».

3.1.4. *Статус навчальної дисципліни.* Зазначається, що навчальна дисципліна є вибірковою.

3.1.5. *Курс, семестр.* Прописується курс та семестр(и), в якому(их) вивчається навчальна дисципліна.

3.1.6. *Обсяг дисципліни.* Зазначається загальна кількість кредитів ЄКТС та годин вивчення навчальної дисципліни.

3.1.7. *Мова(и) викладання.* Вказується мова(и), якою(ими) здійснюється освітня діяльність відповідно до освітньо-професійної програми.

3.1.8. *Предмет вивчення.* Вказується, що буде предметом вивчення при опануванні відповідної навчальної дисципліни.

3.1.9. *Чому потрібно вивчати дисципліну.* Зазначається мета навчальної дисципліни - передбачуваний результат її вивчення.

3.1.10. *Чому можна навчитися.* Наводиться перелік результатів навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна, з застосуванням їх нумерації, визначеній в освітньо-професійній програмі, якщо дисципліна передбачена для всіх спеціальностей та ОПП - очікувані результати навчання, що досягаються у процесі їх вивчення.

3.1.11. Як можна користуватися набутими знаннями і вмінням. Вказуються загальні, спеціальні компетентності, визначені освітньо-професійною програмою. Якщо дисципліна передбачена для всіх спеціальностей та ОПП, вказуються загальні компетентності, сформульовані науково-педагогічним, педагогічним працівником (ками), відповідальним (и) за викладання навчальної дисципліни.

3.1.12. Зміст дисципліни. Зазначається перелік тем, які будуть реалізовані під час занять.

3.1.13. Передумови для вивчення навчальної дисципліни. У разі потреби наводиться перелік навчальних дисциплін, які вивчалися раніше. В іншому випадку зазначити, що передумови відсутні.

3.1.14. Стратегія оцінювання результатів навчання. Вказуються форми поточного та тематичного контролю навчальні досягнення здобувачів освіти за результатами вивчення тем дисципліни. Рекомендованими формами поточного контролю знань здобувачів освіти є: розв'язування тестів, опитування, контрольна робота, виконання вправ на практичних заняттях, виконання лабораторних робіт, виконання завдань самостійної роботи і т.д. Тематичний контроль може включати контрольну роботу, реферати, презентації, квести та ін. Викладач має право розширювати список рекомендованих форм поточного та тематичного контролю відповідно до особливостей навчальної дисципліни.

3.1.15. Форма підсумкового контролю знань. Зазначається яка форма підсумкового контролю: іспит чи залік.

3.1.16. Рекомендовані джерела інформації. Наводиться основна, додаткова література та інформаційні ресурси і онлайн-курси, що використовуються під час вивчення навчальної дисципліни. Оформлення рекомендованих джерел інформації необхідно здійснювати відповідно до чинного бібліографічного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». До основної літератури варто включати нормативні документи (лише найважливіші до 3 документів), базові вітчизняні та зарубіжні підручники й навчальні посібники, зокрема й ті, що наявні в бібліотеці Коледжу. Оптимальна кількість джерел основної літератури, яку бажано вказати у силабусі - до 3 джерел, які максимально повно відображають зміст навчальної дисципліни.

До списку додаткової літератури - до 5 найменувань - входять довідники, періодичні видання, фахові статті, методичні рекомендації та ін., зокрема й ті, що наявні в бібліотеці Коледжу, авторами яких є викладачі даної дисципліни або викладачі циклової комісії. Рекомендовані джерела інформації зазвичай повинні відповідати періоду досліджень за останні п'ять років.

3.1.17. Циклова комісія, за якої закріплена дисципліна. Прописується без скорочень повна назва циклової комісії, що забезпечує підготовку здобувачів

освіти за цією навчальною дисципліною, посилання на сторінку ц/к на сайті коледжу.

3.1.18. Викладач(и), які забезпечують викладання дисципліни. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (і), посада, категорія, науковий ступінь і вчене звання (за наявності), корпоративну пошту, посилання на портфоліо викладача (і).

3.1.19. Рік введення. Інформація щодо року введення в дію розробленого / оновленого силабусу вибіркової навчальної дисципліни, розглянутого та схваленого на засіданні циклової комісії, за якою закріплена дисципліна.

Додаток А – наведено рекомендований взірець силабусу.

4. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ТА ОНОВЛЕННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Силабус вибіркової навчальної дисципліни розробляється науково-педагогічним / педагогічним працівником, або ж групою викладачів, якому(им) доручено її викладання.

4.2. Силабус вибіркової навчальної дисципліни розробляється до початку процедури обрання здобувачами освіти вибірових компонентів.

4.3. Силабус оновлюється науково-педагогічним / педагогічним працівником, або ж групою викладачів та враховує:

- пропозиції керівника робочої групи з розробки освітньо-професійної програми та / або викладачів навчальної дисципліни;
- пропозиції здобувачів фахової передвищої освіти, подані викладачу або на засіданні по обговоренню освітньо-професійної програми;
- пропозиції роботодавців;
- об'єктивні зміни кадрового характеру та / або інших ресурсних умов реалізації навчальної дисципліни;
- результати опитування здобувачів фахової передвищої освіти щодо якості викладання навчальної дисципліни.

Якщо підстави для оновлення силабусу відсутні, то він подається на розгляд циклової комісії в чинній редакції.

4.4. Організаційною формою для здійснення розроблення або оновлення силабусу навчальної дисципліни є його щорічний розгляд на засіданні циклової комісії, за якою закріплена навчальна дисципліна.

За результатами розгляду силабусу визначається рік введення його в дію, що вказується у відповідному рядку силабусу.

4.5. Відповідальність за своєчасність розроблення, оновлення силабусу покладається на науково-педагогічного/педагогічного працівника(ів), якому(им) доручено викладати навчальну дисципліну та на голову відповідної циклової комісії.

4.6. Силабус навчальної дисципліни є складником комплексу навчально-методичного забезпечення вибіркової навчальної дисципліни, оприлюднюється на вебсайті Коледжу заздалегідь до початку процедури обрання здобувачами освіти дисциплін за вибором. Доступ до ознайомлення з силабусами вибіркових дисциплін повинен бути наданий здобувачам освіти не пізніше як за три тижні до початку процедури обрання вибіркових освітніх компонентів.

4.7. Завдання з розроблення / оновлення силабусу навчальної дисципліни включається до плану роботи циклової комісії та індивідуального плану роботи викладача.

4.8. Технічні вимоги до оформлення силабусу: заповнюється права сторона форми силабусу навчальної дисципліни (додаток А). Розміри шрифтів: «Times New Roman» 12 кегль. Текст друкується через 1 інтервал.

4.9. Розробник(и) силабусу навчальної дисципліни має(ють) право на його розширення та доповнення.

**Силабус навчальної дисципліни
«Фінансова та банківська статистика»**

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування.

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Освітньо-професійна програма: «Фінанси і кредит»

Рівень освіти	фахова передвища
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Курс, семестр	I курс ПЗСО (1); III курс БСО (5)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	3 кредити/90 годин.
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Предметом вивчення фінансової статистики є кількісні співвідношення масових явищ і процесів, притаманних фінансовій системі, закономірності їх формування і розвитку за конкретних умов місця і часу в нерозривному зв'язку з якісною характеристикою.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні, обумовлюють необхідність перебудови фінансової системи, її відповідності сучасному етапу розвитку господарських зв'язків. Статистика фінансів дозволяє отримувати точні кількісні характеристики фінансової ситуації в країні, проводити їх дослідження та прогнозування, а застосування статистичних методів і прийомів оброблення даних про фінансовий сектор є вирішальним фактором вдосконалення теоретичної бази його розвитку та оцінювання його перспектив. <i>Метою дисципліни «Фінансова та банківська статистика»</i> є ознайомлення майбутніх фахівців з теоретичними засадами статистичного аналізу явищ і процесів, а також формування практичних навичок дослідження закономірностей і тенденцій явищ і процесів, притаманних фінансовій системі.
Чому можна навчитися (результати навчання)	РН 7. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. РН 9. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності. РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Загальні компетентності ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні компетентності СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної,

	<p>правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.</p> <p>.....</p>
Зміст дисципліни	<p>Тема 1. Предмет, метод та завдання фінансової статистики Об'єкт, предмет, завдання та методи вивчення фінансової статистики. Класифікація видів діяльності фінансового сектору згідно з системою національних рахунків. Система показників фінансової статистики.</p> <p>Тема 2. Статистика державних фінансів Предмет, завдання, інформаційне забезпечення та показники статистики державних фінансів. Бюджетні класифікації та особливості статистики державного бюджету України. Державний борг, його характеристики та методи статистичного вивчення. Класифікація та статистична оцінка дохідної та видаткової частини державного бюджету. Вивчення взаємозв'язку державного бюджету з макроекономічним розвитком.</p> <p>Тема 3. Статистика оподаткування Оподаткування як об'єкт статистичного дослідження. Система показників статистичного вивчення оподаткування. Коефіцієнти еластичності та випередження. Статистичний аналіз інтенсивності та тенденції розвитку податкових надходжень. Статистичний аналіз ролі податкових надходжень у формуванні доходів зведеного та місцевого бюджетів.</p> <p>Тема 4. Статистика платіжного балансу Предмет і завдання статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів. Статистика платіжного балансу. Платіжний баланс країни: сутність та призначення. Структура та компоненти ПБ. Класифікація статей ПБ за методикою МВФ. Основні фактори, що впливають на стан ПБ. Методи статистики, що використовуються для характеристики стану та динаміки ПБ. Методи оцінювання боргового навантаження на економіку... і т. д.</p>
Передумови вивчення дисципліни	<p>Вивчення дисципліни «Фінансова та банківська статистика» передбачає наявність знань з дисциплін: «Економічна теорія», «Фінанси», «Гроші та кредит», «Статистика», «Інформатика та комп'ютерна техніка», «Фінанси підприємства», «Інвестування», «Страхові послуги», «Банківські операції».</p>
Стратегія оцінювання результатів навчання	<p>У процесі вивчення дисципліни «Фінансова та банківська статистика» використовуються наступні засоби оцінювання результатів навчання:</p> <p>Поточне оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування та опитування; - аналітичні звіти, реферати; - виконання практичних завдань; - ситуаційні завдання.... <p>Тематичне оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - презентації результатів досліджень; - виконання самостійної роботи; - підсумкове тестування та усне опитування по темі.... <p>Оцінювання відбувається за 12-бальною шкалою для здобувачів освіти на основі БСО та за національною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» для здобувачів освіти на основі ПЗСО.</p>
Форма підсумкового	Диференційований залік

контролю знань	
Рекомендовані джерела інформації	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про державну статистику» № 2614-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text 2. Закон України «Про інформацію» № 2657-XII. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text 3. Лутчин Н.П. Статистика фінансів: навч. посіб. / Н.П. Лутчин, А.К. Миронюк. - Л.: Новий світ. - 2005. - 322 с. 4. Фінансово – банківська статистика. Практикум: навч. посібник / П.Г. Вашків, П.І. Пастер, В.П. Сторожук, Є.І. Ткач: За ред. Є.І. Ткача. – К.: Либідь, 2002. – 324с. 5. Фінансово – банківська статистика: Навч. посібник / П.Г. Вашків, П.І. Пастер, В.П. Сторожук, Є.І. Ткач. – К.: Либідь, 2007. – 512с. <p>Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статистика підприємництва: навч. посіб. /за ред. П.Г. Валікова, В.П. Сторожука. - К.: Слобожанщина, 1999. 2. Статистика: підручник / [С.С. Герасименко, А.В. Головач, А.М. Єріна та ін.]; за ред. Герасименка С.С. - К. : КНЕУ, 2000 - 467 с. 3. Шустіков А.А. Фінансова статистика: навч. посіб. / А.А. Шустіков - К.: КНЕУ, 2002 <p>Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.bank.gov.ua - Національний банк України 2. www.finance.com.ua-Фінанси України 3. www.minfin.gov.ua-Міністерство фінансів України 4. www.pfu.gov.ua- Пенсійний фонд України 5. www.treasury.gov.ua-Державне казначейство України 6. www.uainsur.com - Ліга страхових організацій України 7. www.ukrstat.gov.ua - Державний комітет статистики України 8. www.vlasnasprava.info - Малий та середній бізнес в Україні
Циклова комісія	<p>фінансово-облікових дисциплін https://utek.uz.ua/tsyklova-komisiya-finansovo-oblikovyh-dystsyplin/</p>
Викладачі, які забезпечують викладання дисципліни	<p>Смочко В. Ю. спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат економічних наук, голова ц/к фінансово-облікових дисциплін. https://utek.uz.ua/tsyklova-komisiya-finansovo-oblikovyh-dystsyplin/</p>
Рік введення	<p>Розглянуто та схвалено на засіданні ц/к фінансово-облікових дисциплін 30 серпня 2023р., протокол № 1, введено з 01 вересня 2023 року.</p>